

A szegedi Vörös Kereszt betegápolási tanfolyama.

— Két előadás a városháza dísztermében. —

(Saját tudósítónktól.) A városháza dísztermében, ahol hétfőn elegáns toleettekben pompázó, ragyogó arcú hölgyek hallgatták Miss Corbett, a feminista apostol agitáló előadását, kedden délután újból elegáns hölgyek foglalták el a terem széksorait. Most azonban letompult az arcok ragyogása, a nők választójogára vagy Bedy Schwimmer Rózára senki nem gondolt. A higgadság hidegsége, a félelem izgalma ülte meg az arcokat: a Vörös-Kereszt Egyesület betegápoló tanfolyamára gyűltek össze a hölgyek.

A Vörös-Kereszt Egyesület szegedi választmánya minden évben rendez ápolói tanfolyamot, az idei tanfolyam azonban megkülönböztetett jelentőségű. Háborús világban élünk és a megjelent hölgyek közül majd mindenki abban a szent meggyőződésben volt hogy neki most azért kellett a városházára jönni, mert küszöbön van a háború, a monarchia háboruja és őt megtanítják arra, hogyan kell ápolni a megsebesült katonákat. Ezért tompult le a szem csillogásának a fénye és ezért ült az izgalom pirossága az arcokra. Senki nem gondolt arra, hogy ez rendszer, szokásos tanfolyam, amilyenek eddig is résztvettek volna minden esztendőben. Mindenki a háborúra gondolt, a fenyegető veszedelemre. Hogy indokolt volt-e az ijedelem, az csak a legközelebbi napok vagy órák titka...

A terem zsufolásig megtelt hölgyközönséggel. Csak néhány közös hadseregbeli katonatiszt és egy-két érdeklődő orvos és városi tisztviselő tarkította a képet.

Özvegy Worzíkowszky Károlyné, a Vörös Kereszt szegedi választmányának az elnöknője üdvözölte a hölgyeket, amely után Illés Imre dr. törzsorvos, a honvéd csapatkórház parancsnoka, a választmány tagja megtartotta az előadását. A törzsorvos magas színvonalu, mindenképen tanulságos, élvezetes előadása lekötötte a hallgatóság figyelmét.

Illés dr. előadása bevezető részében a megsebesült katona szenvedéseivel foglalkozott, amíg az a harcterről visszajut a hazájába. Megkapó színekkel festette a sok torturát, amin keresztül kell vergődnie a sebesültnek. Első segélyben önmagát részesítheti a katona, a magával vitt kötéssel, amit a Vörös-Kereszt Egyesület bocsátott a rendelkezésére. Aztán jönnek az ápolók, akik kocsiokon beszállítják a sebesültet egy majorban vagy háztömbben rögtönzött kórházba. A sebesültet nyomon követik az egészségügyi kocsik, amelyek valóságos mozgókórházak. Van bennük mindenfajta orvosi felszerelés. A sebesültet azonnal elkülönítik. Ha szükséges, nyomban megoperálják a sebesültet, a rögtönzött műteremben. Ezek után vasut vagy hajóállomásra szállítják a sebesültet. Az állomásokat háború esetére berendezik kórház céljaira. A betegeket aztán hajón vagy vonaton — amelyeket betegápolásra berendeztek — hazaszállítják.

— És itt kezdődik hölgyeim — mondta a törzsorvos — az önök föladata. A kórházakon kívül iskolákat és más középületeket is berendeznek a sebesültek ápolására. Én tudom is — mondta a törzsorvos, hogy Szegeden mennyi sebesültet helyezhetnénk el, de erről közelfekvő okból nem nyilatkozhatom.

A sebesült katonák ápolása a hölgyek

föladata. Az orvosok nem tartózkodhatnak állandóan egy-egy beteg mellett, mert ha száz szemük és száz kezük is volna, azt is föl kellene használniok. A sebkezelés az ápolónők elsőrendű hivatása. Ez a legsúlyosabb dolog, mert a sebláz nagyon hamar észlelhető. Ez csak a legnagyobb pontossággal és a legkifogástalanabb tisztasággal kerülhető el. A tisztaság alfája és omegája és a sebkezelésnek. Az ápolásra természetesen a nő a legalkalmasabb. A lágyszívű, mély érzésű és kitartó nő, de persze energiát is megkíván a betegápolás. Mert a beteg szereti azt, aki sajnálja, de még jobban szereti azt, aki segít is rajta. Az ápoláshoz tökéletes érzékszervek is szükségesek.

A tetszéssel fogadott előadás után bejelentette a törzsorvos, hogy a jövő keddtől kezdve a csapatkórházban gyakorlati módon is ismerteti a betegápolást. A tanfolyam minden délután félhárom órakor kezdődik, naponként huszonöt nő részére.

Turcsányi Imre dr. főorvos volt a második előadó. Turcsányi dr. a betegápolásról általában tartott szakszerű és élvezetes előadást, nem szoros kapcsolatban a háborúval. A betegszoba higiénikus berendezését, a betegek ápolásának a módját ismertette.

Végül Szmolény Nándor, a választmány főtitkára megköszönte a hölgyek érdeklődését és bejelentette, hogy a tanfolyamot minden délután négy órakor folytatják.

Mezőgazdasági palotát építenek Szegeden.

— A gazdasági egyesület munkája. —

(Saját tudósítónktól.) A Szegedi Gazdasági Egyesület egyike Magyarország legnagyobb és legagilisabb gazdasági egyesületeinek. Közel négy évtizede áll fenn s képviseli Szegeden a gazdasági haladás eszméit. Az utóbbi években létesített Szegeden lovarégi verseny pályát, megalapította a Homoki Szőlősgazdák Országos szervezetét, mely mai napon Szeged központtal 1500 tagot számlál. Tehénimporttal megajvitotta a szegedi jószágállományt; ingyenes fajbaromfiak kiosztásával egész csomó fajbaromfi-tenyészetet alapított a tanyavilágban. Állandó gazdasági tanfolyamokat s szőlőmunkás tanfolyamot tart fenn s évenként öt háziipari tanfolyamot szervez. Szőlő-, bor-, gyümölcs- és terménykiállításai közismeretesk s az egész ország termelői fölkeresik. Ma már az alosztályokkal és a homoki gazdaszövetséggel együtt közel 2000 taggal bír és 200.000 koronás költségvetés keretében dolgozik.

Az egyesület rohamos fejlődése mellett otthont akar teremteni a gazdasági kultúrának s félmillió korona költséggel mezőgazdasági székházat akar építeni. E célra a várostól megvásárolja a Mérei-utcai telket. — Szeged lakosságának majdnem fele mezőgazdasággal foglalkozik s így ez az egyesület, amely a mezőgazdasági kultúra ápolásáért ily eredményesen dolgozik, a legnagyobb pártolást érdemli meg.

A kormány és Magyarország közzgazdasága vezető férfainak áldozatkészségéből a gazdasági kulturpalota fölépítése már finanszírozva van, csak megfelelő telek kell hozzá. A telek megoldása igen nehéz volt, mert tekintve, hogy a székházban lesz elhelyezve a szegedi állandó kiállítási csarnok, múzeum, olvasóterem, a gazdasági egyesületek hivatalai, bevásárlási szövetkezetek, — a székház csak a város központján forgalmas helyen építhető föl. De nemcsak forgalmas hely, de nagy telek is szükséges a székháznak, mert maga a nagy kiállítási csarnok 250 négyszöglet foglal el s a létesítményekkel együtt a székház 400 öl területen fog fölépíttetni.

Az egyesület és a kormányhatóság a gazdasági székház felépítésére a város Mérei-utcai telkét találják alkalmasnak, mely a fenti feltételeknek megfelel s semmiféle más közcélra lekötve nincs. Az egyesület a Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesületével együtt kérelmezte a várost, hogy e telket adja el a gazdasági székház építésének céljaira. Kötelezte magát, hogy a telekvételtől számitott egy év alatt 500.000 korona költségvetés keretében felépíti a gazdasági kulturpalotát. A vétel készpénzfizetés mellett történik, a gazdasági egyesület csak azt kérte, hogy a város a vételárat oly méltányos összegben szabja meg, hogy abban legyen némi kárpótás azért, hogy a gazdasági egyesület egy nagyszabású kiállítási csarnokot épít, múzeumot, nyilvános olvasótermet stb., tart fenn, mely intézmények kb. 100.000 korona felépítési költsége soha sem jövedelmet nem hoznak, sem a tőke vissza nem térül, mert kizárólag közcélú szolgálna. Így a város a mérnökség által 40.000 koronára becsült telket, 30.000 koronáért hajlandó a gazdasági egyesületnek átengedi s a leengedett vételár többletet a közzgazdasági székház felépítéséhez való segélynek tekinti.

A gazdasági kulturpalota építési költségeinek fedezéséhez nagyobb összeggel járult hozzá a földművelésügyi kormány, báró Gerliczy Ferenc, gróf Szapáry István és többen a gazdasági élet vezető férfai közül, valamint a Szegedi Gazdasági Egyesület és a Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete a rendelkezésre álló vagyonát az építésbe fekteti. Így az építkezésre rendelkezésre áll 250.000 korona s a hiányzó összeget egy 50 éves amortizációs kölcsönnel fedezik. A kölcsön kamatait és tőketörlesztését a gazdasági székház bérbeadandó helyiségei fedezik s csak ha a kölcsön teljesen le lesz törlesztve, akkor szabadul fel az egész székház és annak jövedelme a közzgazdasági célok szolgálatára.

A gazdasági kulturpalotában elhelyezendő gazdasági intézmények főbbjei a következők:

1. *Állandó kiállítási csarnok.* E nagyszabású kiállítási csarnok fogja elfoglalni a telkek majdnem felerészét. Eddig Szegeden megfelelő hely hiányában nagyobb szabású gazdasági kiállítást nem igen lehetett rendezni. Most majd e kiállítási csarnokban megfelelő módon érvényesülhetnek a Szegeden rendezendő országos bor-, szőlő-, gyümölcs-, vetőmag, konyhakertészeti, virág stb. kiállítások. Egyes évszakokban állandó jellegű kiállítások is helyet fognak itt foglalni, valamint itt fogják tartani az országos gazda kongresszusokat. E csarnok 5—600 ember befogató képességű lesz.

2. *Borközlő és habzógyár.* A telek egész területében pincével lesz alépitve. A pincében 15000 hektoliter cement és fahordók lesznek. A homokborokat értékesítő minta pince lesz hivatva a szegedi és Szegedvidéki borokat feldolgozni és külföldre exportálni. A homokvidéki gazdák folyton borértékesítési válságokkal küzdenek; ha egy-két bór esztendő jön, rögtön beáll az értékesítési nehézség s a gazdák potom áron kénytelenek boraikat elkotya-vetyélni. Az ily módon a gazdákra háruló veszteségekből nincs a köznek haszna, mert az olesón eladott bor a közzforgalomba már ismét drága áron kerül s a különbözetet jó részben az osztrák kereskedők teszik zsebre. A homokiak e minta pincéjébe minden egyes gazdag szüretkor a vételár 75%-át kölcsönként azonnal kikapja s az eladással várhat míg az árak kedvezőbben alakulnak. A mintapincének e városi pincén felül felső és alsótanyán, Horgoson és Királyhalmán is lesz 5—5000 hektó befogató képességű külső pincéje. A mintapince összeköttetésben lesz a habzóborgyárral is. A habzóbor Magyarországon még ismeretlen fogalom, holott a külföldön a mi homoki borainkból készült sok millió palaack kerül forgalomba. A habzóbor úgy készül, hogy a palaackozott borba belepréselnek egy kevés természetes szénsavat, mely az asztalibort a pezsgőhöz teszi hasonlóvá. Kitérő